2024/560

15.2.2024

KOMMISSIONENS AFGØRELSE (EU) 2024/560

af 8. december 2023

om at give Kongeriget Spanien fritagelse fra visse bestemmelser i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/943 og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 for så vidt angår De Kanariske Øer

(meddelt under nummer C(2023) 8638)

(Kun den spanske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/943 af 5. juni 2019 om det indre marked for elektricitet ([1]), særlig artikel 64,

under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/944 af 5. juni 2019 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ændring af direktiv 2012/27/EU ([2]), særlig artikel 66, og

ud fra følgende betragtninger:

1. PROCEDURE OG AFGØRELSENS ANVENDELSESOMRÅDE

(1) Den 23. november 2020 indgav Kongeriget Spanien (»Spanien«) en anmodning til Kommissionen om fritagelse (»ansøgningen«) for følgende territorier uden for fastlandet, De Kanariske Øer, Balearerne, Ceuta og Melilla (under ét »NPT«), i overensstemmelse med artikel 64 i forordning (EU) 2019/943 og artikel 66 i direktiv (EU) 2019/944.

(2) I ansøgningen blev der oprindeligt anmodet om fritagelse fra artikel 8 og 54 i direktiv (EU) 2019/944 og fra artikel 3 og 6, artikel 7, stk. 1, artikel 8, stk. 1 og 4, artikel 9, 10 og 11, artikel 14-17, artikel 19-27 og artikel 35-47 i forordning (EU) 2019/943. Ansøgningen indeholdt ikke angivelse af gyldighedsperioden for den anmodede fritagelse.

(3) Den 18. marts 2021 offentliggjorde Kommissionen ansøgningen på sit websted og opfordrede medlemsstater og interessenter til at fremsætte bemærkninger frem til den 30. april 2021.

(4) Kommissionen anmodede Spanien om yderligere oplysninger om anmodningen om fritagelse den 17. august 2021 og den 16. december 2021. Spanien svarede den 4. oktober 2021 og den 17. januar 2022. I sidstnævnte skrivelse ændrede Spanien omfanget af sin anmodning om fritagelse som følger:

— anmodningen om fritagelse fra artikel 8 i direktiv (EU) 2019/944 blev trukket tilbage for alle NPT

— anmodningen om fritagelse fra artikel 54 i direktiv (EU) 2019/944 blev trukket tilbage for Balearerne og Ceuta

— Spanien har medtaget en ny anmodning om fritagelse fra artikel 40, stk. 4-7, i direktiv (EU) 2019/944 for alle NPT

— anmodningen om fritagelse fra artikel 3, stk. 1, litra d), f), g), h), i), l), m) og q), i forordning (EU) 2019/943 blev trukket tilbage for alle NPT

([1]) EUT L 158 af 14.6.2019, s. 54.
([2]) EUT L 158 af 14.6.2019, s. 125.

— Spanien trak også anmodningen om fritagelse for alle NPT tilbage for artikel 16, stk. 1 og 2, artikel 20, stk. 1 og 2, artikel 21, stk. 1-6, artikel 22, stk. 1, bortset fra litra f) og h, artikel 22, stk. 4, og artikel 35-47 i forordning (EU) 2019/943

— Spanien fastsatte en begrænset varighed for den ønskede fritagelse for Balearerne og Ceuta frem til disse områders fuldstændige integration med fastlandet (ikke forventet før 2030).

(5) Denne afgørelse bør kun gælde for De Kanariske Øer. De anmodninger om fritagelse, som Spanien har indgivet for NPT-områderne Ceuta, Melilla og Balearerne, bør behandles i særskilte kommissionsafgørelser om fritagelser.

2. **DE KANARISKE ØER**

Elsystemet og elmarkedet på De Kanariske Øer

(6) De Kanariske Øer udgør en af regionerne i den yderste periferi, der er anerkendt i henhold til artikel 349 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (»TEUF«), og hører dermed under denne kategori med henblik på anvendelsen af artikel 64 i forordning (EU) 2019/943 og artikel 66 i direktiv (EU) 2019/944.

(7) Ifølge Spanien omfatter De Kanariske Øers territorium uden for fastlandet seks isolerede elektricitetssystemer: Tenerife, Gran Canaria, La Palma, La Gomera, El Hierro og Lanzarote-Fuerteventura, som forbinder øerne Lanzarote og Fuerteventura via to 132 kV-kabler.

(8) Ifølge Spanien blev over 75 % af De Kanariske Øers installerede elkapacitet i 2019 dækket af traditionelle kraftvarmeværker (kul, gas og olie). Andelen af vedvarende energi er steget støt siden 2018, navnlig på de større øer (Gran Canaria og Tenerife), hvor den udgør en betydelig andel af den installerede kapacitet. Spanien bemærker imidlertid, at udbredelsen af vedvarende energi i territorierne uden for fastlandet er lavere end på det spanske fastland på grund af områdernes beskedne størrelse og begrænsninger med hensyn til at opnå de nødvendige miljøtilladelser til ny produktionskapacitet samt det større behov for energiproduktion med lastfordeling af hensyn til forsyningssikkerheden ([3]) og den begrænsede lagringskapacitet.

(9) Spanien bemærker, at De Kanariske Øer er kendetegnet ved den ringe markedsstørrelse, som forhindrer udnyttelse af stordriftsfordele på samme måde som i elektricitetssystemet på fastlandet, og at brændstofomkostningerne er højere. Den isolerede beliggenhed medfører også et større behov for installeret reservekapacitet.

(10) Spanien bemærker endvidere, at næsten al kraftvarmeproduktion på De Kanariske Øer ejes direkte eller indirekte af Endesa S.A. Som følge heraf vil Endesa S.A. fortsat producere størstedelen af elektriciteten til øerne, selv om den stigende udbredelse af vedvarende energi gør det lettere for konkurrerende virksomheder at komme ind på markedet.

(11) Ifølge Spanien medfører disse særlige markedsforhold højere elproduktionsomkostninger sammenlignet med fastlandet og lavere incitament for nye virksomheder til at gå ind på markedet, og som følge heraf er der ikke effektiv konkurrence på De Kanariske Øer.

(12) I betragtning af de problemer, der er forbundet med manglende konkurrence og høje omkostninger, og på trods af de foranstaltninger, der er truffet for at fremme konkurrencen og indføre økonomiske incitamenter for at øge anlæggenes driftseffektivitet og nedbringe produktionsomkostningerne, meddeler Spanien, at det ikke har været muligt at etablere en markedsmekanisme, der er identisk med den, der findes på fastlandet.

([3]) Spanien forklarer, at dækningsgraden på grund af rullende reserver for systemer uden for fastlandet ligger på mellem 40 og 70 % sammenlignet med et behov på 10 % på fastlandet.

(13) Spanien forklarer endvidere, at elektricitet produceret i hele NPT, herunder De Kanariske Øer, ikke er omfattet af udbudssystemet på fastlandet. Elsystemer i områderne uden for fastlandet drives efter en mekanisme med økonomisk forrang efter lastfordeling ([4]):

— systemoperatøren rangordner produktionsanlæggene efter økonomiske kriterier baseret på variable omkostninger, indtil efterspørgslen er dækket, under hensyntagen til de tekniske begrænsninger og de reserver, der er nødvendige for at sikre elforsyningen

— efterspørgselssiden (direkte forbrugere og leverandører) underretter systemoperatøren om timeefterspørgslen i elsystemerne for hver NPT

— i henhold til den daglige lastfordeling køber efterspørgselssiden energien til en pris, der svarer til budsystemets pris på fastlandet.

(14) Ifølge Spanien tages der med denne mekanisme hensyn til de høje elproduktionsomkostninger og de særlige forhold, der gør sig gældende for NPT, og mekanismen har til formål at sikre, at forbrugere og leverandører i disse områder ikke udsættes for de højere omkostninger ved elproduktionen i NPT sammenlignet med det spanske fastland, idet dette er baseret på interregionale solidaritetsprincipper.

(15) Spanien forklarer endvidere, at elproduktion i NPT udgør et system med reguleret vederlag i stedet for et system baseret på markedsvilkår, og at det anvendes under forhold, hvor et engrosmarked ikke kunne fungere, og hvor omkostningerne af geografiske og territoriale årsager er højere end elproduktionsomkostningerne på det spanske fastland.

(16) Spanien bemærker, at elektricitetssystemet og det offentlige budget under dette system dækker de ekstraomkostninger, der følger af forskellen mellem de højere produktionsomkostninger i NPT og elprisen svarende til prisen på fastlandet, således at alle forbrugere betaler det samme for elektricitet, uanset i hvilket system de forbruger den.

(17) Ifølge Spanien svarer reguleringen af aktiviteterne i forbindelse med overførsel og distribution af elektricitet i NPT til reguleringen på det spanske fastland.

(18) Med hensyn til detailmarkedet forklarer Spanien, at slutkunderne i NPT har ret til at vælge leverandør på samme vilkår som slutkunder på det spanske fastland. På samme måde defineres begrebet sårbare forbrugere for hele Spanien, og udbuddet er generelt organiseret på samme måde i hele landet. I denne forbindelse bemærker Spanien, at der ikke er forskelle mellem detailmarkederne på fastlandet og på markederne uden for fastlandet.

Oversigt over de retlige rammer for NPT

(19) Spanien forklarer, at det i lov nr. 24/2013 fastsættes, at levering af elektricitet i NPT er underlagt en særlig regulering. Spanien fastslår også, at levering af elektricitet kan være omfattet af et yderligere vederlag til dækning af forskellen mellem omkostningerne ved at producere elektricitet i NPT og indtægterne fra salg af elektricitet i disse områder.

(20) Spanien bemærker, at lov nr. 17/2013 fastsætter de generelle bestemmelser om forsyningssikkerhed og øget konkurrence i elektricitetssystemerne i NPT ([5]). Navnlig bestemmes det i artikel 5 i lov nr. 17/2013, at vandkraftværker i NPT med pumpelagringskapacitet, hvis hovedformål er at sikre forsyningen og systemsikkerheden og integrere vedvarende energikilder uden lastfordeling, skal ejes af systemoperatøren.

(21) Spanien anfører, at kongeligt dekret nr. 738/2015 i detaljer regulerer aktiviteten med produktion af elektricitet og lastfordelingsproceduren i elektricitetssystemerne i NPT samt vederlagsordningen for denne aktivitet. Vederlagsordningen er baseret på to vederlagskomponenter: én vedrørende investeringer og andre faste omkostninger og én vedrørende variable driftsomkostninger. Formålet med dette vederlag er at dække ekstraomkostningerne ved elproduktion i NPT. I kongeligt dekret nr. 738/2015 defineres meromkostningerne som forskellen mellem alle produktionsomkostninger og den pris, der betales i forbindelse med den elforsyning, som systemoperatøren driver.

([4]) Rammerne er fastsat i kongeligt dekret nr. 738/2015 af 31. juli 2015 (Real Decreto 738/2015, de 31 de julio, por el que se regula la actividad de producción de energía eléctrica y el procedimiento de despacho en los sistemas eléctricos de los territorios no peninsulares) (herefter »kongeligt dekret nr. 738/2015«).

([5]) Ley 17/2013, de 29 de octubre, para la garantía del suministro e incremento de la competencia en los sistemas eléctricos insulares y extrapeninsulares.

(22) Desuden indføres med kongeligt dekret nr. 738/2015 en udbudsprocedure til udvælgelse af ny kapacitet og kapacitet, der skal opdateres.

(23) Kommissionen bemærker i denne forbindelse, at den vederlagsmekanisme, der er fastsat i kongeligt dekret nr. 738/2015, modtog statsstøttegodkendelse fra Kommissionen i afgørelse »SA.42270, Spain Electricity production in Spanish non-peninsular territories« ([6]).

3. DE ØNSKEDE FRITAGELSER VEDRØRENDE DE KANARISKE ØER

(24) Den anmodning om fritagelse, der er indgivet for De Kanariske Øer, er baseret på øernes status som region i den yderste periferi i overensstemmelse med artikel 349 i TEUF.

3.1. Fritagelse i henhold til artikel 66 i direktiv (EU) 2019/944

(25) Spanien anmoder om en fritagelse fra artikel 40, stk. 4-7, og artikel 54 i direktiv (EU) 2019/944 for så vidt angår transmissionssystemoperatørens (»TSO«) indkøb af understøttende ydelser og forbuddet mod, at transmissionssystemoperatører ejer, udvikler, forvalter eller driver energilagringsanlæg.

3.2. Fritagelse i henhold til artikel 64 i forordning (EU) 2019/943

(26) Spanien anmoder om en fritagelse for De Kanariske Øer fra følgende bestemmelser i forordning (EU) 2019/943:

— markedsprincipperne i artikel 3, stk. 1, litra a), b), c), e), j), k), n), o) og p)

— regler for handel med elektricitet i henhold til artikel 6, artikel 7, stk. 1, artikel 8, stk. 1 og 4, og artikel 9, 10, 11, 14, 15, 16 og 17

— regler om indtjening ved overbelastning fastsat i artikel 19

— artikel 14 og 15, artikel 16, stk. 3-13, artikel 17 og 19, artikel 20, stk. 3-8, artikel 21, stk. 7 og 8, artikel 22, stk. 1, litra f) og h), artikel 22, stk. 2, 3 og 5, og artikel 25, stk. 2-4, for nye støttekapacitetsmekanismer, der måtte blive etableret i fremtiden

— artikel 14-17, 19-27 og 35-47 for den eksisterende mekanisme, der er defineret i kongeligt dekret nr. 738/2015.

3.3. Varighed af den anmodede fritagelse

(27) Spanien mener, at integrationen af NPT i det iberiske elmarked afhænger af, om der er sammenkobling med det spanske fastland. Spanien bemærker, at det på grund af den geografiske afstand mellem De Kanariske Øers og fastlandet vil være umuligt eller for dyrt at etablere sammenkobling med fastlandet. Spanien mener derfor, at fritagelserne for De Kanariske Øer ikke bør være tidsbegrænsede.

4. BEMÆRKNINGER MODTAGET I HØRINGSPERIODEN

(28) Som beskrevet i betragtning 3 gennemførte Kommissionen i løbet af marts og april 2021 en offentlig høring.

(29) Alle de bemærkninger, der blev fremsat som svar på den offentlige høring, vedrørte den fritagelse fra artikel 54 i direktiv (EU) 2019/944, som Spanien havde anmodet om, for så vidt angår TSO'ens ejerskab, forvaltning og drift af energilagringsanlæg.

([6]) Afgørelse af 28. maj 2020, *SA.42270 (2016/NN) — Spain Electricity production in Spanish non-peninsular territories*, C(2020) 3401 final.

(30) Respondenterne i den offentlige høring var imod at indrømme en sådan fritagelse, da det ville legitimere et projekt, hvorunder Red Eléctrica de España S.A.U. (»REE«), en spansk TSO, havde fået tilladelse til udvikling af projektet Chira-Soria Project på De Kanariske Øer uden udbudsprocedure (»Chira-Soria-projektet«) ([7]), som det kræves i henhold til artikel 54 i direktiv (EU) 2019/944. Respondenterne bemærkede, at det forhold, at fritagelsen også omfatter den anden NPT, ikke er relevant, fordi De Baleariske Øers orografi og Ceutas og Melillas beskedne størrelse ikke tillader vandkraftværker med pumpelagring i disse områder ([8]).

(31) Respondenterne anførte, at status som øsamfund ikke er en tilstrækkelig begrundelse for at fravige fra udbudskravet i henhold til artikel 54 i direktiv (EU) 2019/944, eftersom private parter angiveligt havde vist interesse i Chira-Soria-projektet. De hævdede, at denne interesse ikke blev taget i betragtning i lov nr. 17/2013.

(32) Respondenterne fremhævede endvidere, at den spanske tilsynsmyndighed, Comisión Nacional de Mercados y Competencia (CNMC) og det spanske statsråd har udtrykt bekymring over kongeligt dekret nr. 738/2015 og REE's dobbeltrolle som ejer af vandkraftværker med pumpelagring og samtidig som den enhed, som den administrative procedure for godkendelse af vandkraftværker med pumpelagring i første instans afhænger af.

(33) Respondenterne fremførte også argumenter af økonomisk karakter. De understregede, at denne form for lagring på De Kanariske Øer påvirkes af den beskedne tilgængelighed af vandreservoirer og dermed ville kræve afsaltning af havvand. Det medfører høje energiomkostninger og reducerer betydeligt Chira-Soria-projektets effektivitet. I denne forbindelse henviste respondenterne til vandkraftværket med vinddrevet pumpeanlæg Gorona del Viento på øen El Hierro, hvor effektiviteten er 43 %, hvilket er langt fra effektivitetsniveauet på 70 % til 80 % for tilsvarende kraftværker på fastlandet.

(34) Respondenterne påpegede, at budgetestimatet for Chira-Soria-projektet er fordoblet inden påbegyndelse af konstruktionsfasen, og de henviste til undersøgelser, der tyder på, at andre løsninger (f.eks. sammenkoblinger, distribueret lagring, elektrokemisk lagring, brint) ville være mere økonomisk effektive. De henviste også til den finansielle byrde for forbrugerne på grund af de høje investeringsomkostninger. De understregede de meget høje produktionsomkostninger for det eneste lignende anlæg på De Kanariske Øer, Gorona del Viento. I betragtning af Chira-Soria-projektets mindre gunstige beliggenhed kunne man ifølge respondenterne risikere rekordhøje omkostninger pr. MWh og på den måde bremse for investeringer i andre former for fleksibilitet, herunder fleksibilitet fra husholdningernes og transmissionssystemoperatørernes side.

(35) Respondenterne bemærkede også, at Chira-Soria-projektet ud over at mangle den økonomiske berettigelse heller ikke bidrager til integrationen af vedvarende energi. De henviste til, at »hørte eksperter« havde anført, at den lagrede energi hovedsagelig vil blive produceret med fossile brændstoffer på eksisterende gamle kraftvarmeanlæg, som ikke kan lukkes ned om natten. De bemærkede, at nye lagringsteknologier (batterier og brint) og udbredelsen af elektriske køretøjer ville gøre Chira-Soria-projektet overflødigt, og at de nye lagringsteknologier vil være mere effektive og gennemsigtige og en hurtigere vej til et grønnere energisystem.

(36) Endelig bemærkede respondenterne, at Chira-Soria-projektet giver anledning til bekymring vedrørende miljøforhold og sociale forhold. De anførte, at opførelsen påvirker fem Natura 2000-områder, og at der ikke er foretaget en miljøkonsekvensvurdering.

([7]) Chira-Soria-projektet vedrører opførelsen af et energilagringsanlæg (vandkraftværk med pumpelagring) med en installeret kapacitet på 200 MW og en energilagringskapacitet på 3,5 GWh på øen Gran Canaria. Yderligere oplysninger om projektet findes på: Central hidroeléctrica de bombeo reversible Salto de Chira | Red Eléctrica (ree.es).

([8]) Vandkraftværker med pumpelagring kan betragtes som en lagringsfacilitet i henhold til direktiv (EU) 2019/944.

5. VURDERING AF ANMODNINGEN OM FRITAGELSE FOR DE KANARISKE ØER

5.1. Region i den yderste periferi, der ikke kan sammenkobles med Unionens elmarked

(37) I henhold til artikel 64 i forordning (EU) 2019/943 kan der indrømmes fritagelse fra de relevante bestemmelser i artikel 3 og 6, artikel 7, stk. 1, artikel 8, stk. 1 og 4, artikel 9-11, artikel 14-17, artikel 19-27, artikel 35-47 og artikel 51 i nævnte forordning i to tilfælde:

a) for små isolerede systemer og små forbundne systemer, hvis medlemsstaten/medlemsstaterne kan påvise, at der er betydelige problemer forbundet med driften af disse systemer. I så fald skal fritagelsen være underlagt betingelser, der har til formål at øge konkurrencen og integrationen med det indre marked for elektricitet

b) for regionerne i den yderste periferi som defineret i artikel 349 i TEUF, der ikke kan sammenkobles med EU-energimarkedet af åbenlyse fysiske årsager.

(38) I henhold til artikel 66, stk. 1, første afsnit, i direktiv (EU) 2019/944 kan der indrømmes en fritagelse fra de relevante bestemmelser i artikel 7 og 8 og i kapitel IV, V og VI for små isolerede systemer og små forbundne systemer, hvis medlemsstaten/medlemsstaterne kan påvise, at der er betydelige problemer forbundet med driften af disse systemer. I artikel 66, stk. 2, andet afsnit, i direktiv (EU) 2019/944 fastsættes det, at for regioner i den yderste periferi som omhandlet i artikel 349 i TEUF, der ikke kan sammenkobles med Unionens elektricitetsmarkeder, skal fritagelsen være underlagt betingelser, der har til formål at sikre, at fritagelsen ikke hæmmer overgangen til vedvarende energi.

(39) Både i henhold til forordning (EU) 2019/943 og direktiv (EU) 2019/944 skal fritagelsen, hvad angår regionerne i den yderste periferi, ikke være tidsbegrænset.

(40) De Kanariske Øer udgør en af regionerne i den yderste periferi, der er anerkendt i henhold til artikel 349 i TEUF, og hører dermed under denne kategori med henblik på anvendelsen af artikel 64 i forordning (EU) 2019/943 og artikel 66 i direktiv (EU) 2019/944.

(41) Der er i øjeblikket ingen planer om at forbinde det spanske fastlands elsystemer med De Kanariske Øers elsystemer. Spanien forklarer, at der i betragtning af afstanden ikke er mulighed for at integrere De Kanariske Øer til en rimelig pris, og at en integration af øerne vil være underlagt omfattende begrænsninger på grund af øernes topografi, da det er vulkanske øer, og havbunden er meget grov.

(42) Kommissionen mener derfor, at De Kanariske Øer opfylder kriteriet i artikel 64, stk. 1, i forordning (EU) 2019/943 og artikel 66, stk. 2, i direktiv (EU) 2019/944 om, at de af åbenlyse fysiske årsager ikke kan forbindes med Unionens energimarked.

(43) I henhold til artikel 64, stk. 1, i forordning (EU) 2019/943 og artikel 66, stk. 1, i direktiv (EU) 2019/944 er Spanien derfor ikke forpligtet til at påvise, at der er væsentlige problemer ved integration af driften af elsystemerne på De Kanariske Øer. Fritagelsen bør gives for en ubegrænset periode.

5.2. Fritagelsens anvendelsesområde

5.2.1. *Artikel 54 og 66 i direktiv (EU) 2019/944*

(44) I henhold til artikel 54, stk. 1, i direktiv (EU) 2019/944 er der forbud mod, at transmissionssystemoperatører ejer, udvikler, forvalter eller driver energilagringsanlæg.

(45) I henhold til artikel 54, stk. 2, i nævnte direktiv har medlemsstaterne mulighed for at fravige denne regel, hvis faciliteterne er fuldt integrerede netkomponenter, og den regulerende myndighed har meddelt sin godkendelse, eller hvis alle betingelserne i litra a) til c) i nævnte stykke er opfyldt.

(46) Som anført i ovenstående betragtning 38 kan medlemsstaterne i henhold til artikel 66, stk. 2, andet afsnit, i direktiv (EU) 2019/944 anmode om fritagelse fra reglerne i kapitel VI (herunder artikel 54) for regioner i den yderste periferi som omhandlet i artikel 349 i TEUF, der ikke kan sammenkobles med Unionens elektricitetsmarkeder under betingelser, der har til formål at sikre, at fritagelsen ikke hæmmer overgangen til vedvarende energi.

(47) Ud over at anvende muligheden for fritagelse i henhold til artikel 54, stk. 2, i direktiv (EU) 2019/944 kan Spanien derfor anmode Kommissionen om en fritagelse fra direktivets artikel 54 for så vidt angår De Kanariske Øer under henvisning til artikel 66.

5.2.1.1. Ansøgningen

(48) Som beskrevet i ovenstående betragtning 20 bestemmes det i artikel 5 i lov nr. 17/2013, at vandkraftværker i NPT med pumpelagringskapacitet, hvis hovedformål er at sikre forsyningen og systemsikkerheden og integrere vedvarende energikilder uden lastfordeling, skal ejes af systemoperatøren.

(49) I ansøgningen påpeger Spanien de udfordringer, der er forbundet med udbredelsen af vedvarende energi på De Kanariske Øer. Spanien forklarer, at al vedvarende energiproduktion på en ø foregår under de samme meteorologiske forhold, i modsætning til produktionen på det spanske fastland. Derfor bliver det vanskeligere at overholde standarderne for forsyningssikkerhed, i takt med at andelen af vedvarende energi øges i elsystemerne på De Kanariske Øer. Det kan begrænse udbredelsen af vedvarende energikilder på lang sigt.

(50) Ifølge Spanien hindrer den omstændighed, at transmissionssystemoperatøren ejer vandkraftværker med pumpelagringskapacitet, i de særlige tilfælde, der er omfattet af lov nr. 17/2013, ikke, at private investorer kan eje sådanne anlæg, hvilket også vil bidrage til at garantere forsyningssikkerheden. Alle vandkraftværker med pumpelagringskapacitet skal uanset ejerforhold deltage i lastfordelingen af elektricitet, også selv om vandkraftværker med pumpelagringskapacitet, der ejes af TSO'en, skal integreres som en hjælpefunktion for at sikre forsyning og sikkerhed for hvert enkelt system.

(51) Spanien anmoder derfor om en fritagelse fra artikel 54 i direktiv (EU) 2019/944 for De Kanariske Øer i overensstemmelse med direktivets artikel 66.

(52) Specifikt vil den anmodning om fritagelse, som Spanien har indgivet, finde anvendelse på det igangværende Chira-Soria-projekt og på eventuelle fremtidige vandkraftværker med pumpelagringskapacitet, der ejes af systemoperatøren, hvis dette er berettiget som det bedste alternativ i overensstemmelse med gældende lovgivning.

5.2.1.2. Vurdering

(53) Som anført i betragtning 45 bemærker Kommissionen, at medlemsstaterne allerede i artikel 54, stk. 2, i direktiv (EU) 2019/944 gives mulighed for at fravige fra reglen i nævnte artikels stk. 1, nemlig at transmissionssystem-operatører ikke må eje, udvikle, forvalte eller drive energilagringsanlæg.

(54) I betragtning af muligheden i henhold til artikel 54, stk. 2, i direktiv (EU) 2019/944 finder Kommissionen, at en fritagelse fra artikel 54, stk. 1, i henhold til direktivets artikel 66 for alle typer energilagringsteknologier ikke er berettiget.

(55) I betragtning af De Kanariske Øers status som region i den yderste periferi og øernes orografi, der indebærer begrænsede muligheder for at forbinde de forskellige øer, mener Kommissionen imidlertid, at en fritagelse fra artikel 54, stk. 1, i direktiv (EU) 2019/944 i henhold til direktivets artikel 66, der er begrænset til vandkraftværker med pumpelagringskapacitet, er berettiget.

(56) Vandkraftværker med pumpelagringskapacitet giver mulighed for at øge forsyningssikkerheden og integrationen af vedvarende energikilder, da fleksibiliteten i elektricitetssystemet øges ved at integrere vedvarende energikilder, og det bidrager til at skabe balance i den overskydende produktion og undgå begrænsninger. Det betragtes som den vigtigste teknologi til at opnå en optimal integration af intermitterende vedvarende energikilder (f.eks. vind- og solenergi) ([9]). Vandkraftværkernes produktivitet afhænger dog af de enkelte regioners klimatologi, topografi og vandressourcer, og faciliteterne er forskellige fra sted til sted.

(57) Kommissionen mener, at det i meget specifikke tilfælde kan være berettiget, at transmissionssystemoperatøren ejer vandkraftværker med pumpelagringskapacitet, f.eks. på De Kanariske Øer, hvor disse anlæg er nødvendige for at garantere forsyningssikkerheden og integration af vedvarende energikilder, og hvor der kun er begrænsede muligheder for fleksibelt at integrere kulstoffattige energiformer i elsystemerne på De Kanariske Øer.

(58) På grund af de nuværende forhold på elmarkedet på De Kanariske Øer (se afsnit 2) ser det desuden ud til, at det ikke umiddelbart er muligt at fremme kommercielle investeringer i vandkraftværker med pumpelagringskapacitet, selv om der er et presserende behov for anlæg, hvor kulstoffattige energiformer fleksibelt kan integreres. Dette skyldes, at faserne vedrørende forprojektering, opførelse og drift er længere for vandkraftværker end for andre teknologier, og dermed er investeringsrisikoen højere, og der kan følgelig være behov for specifikke politiske instrumenter og incitamenter samt et mere langsigtet politisk perspektiv og en langsigtet vision. På baggrund af den ønskede udbredelse af produktion af vedvarende energi i den nærmeste fremtid ([10]) og de udfordringer vedrørende systemdriften, som synes at foreligge på De Kanariske Øer ([11]), haster gennemførelsen af sådanne projekter i en sådan grad, at Kommissionen mener, at Spanien i denne region i den yderste periferi ikke bør være forpligtet til at opfylde betingelserne i artikel 54, stk. 2, i direktiv (EU) 2019/944.

(59) En fritagelse fra artikel 54, stk. 1, i direktiv (EU) 2019/944 i henhold til direktivets artikel 66, der er begrænset til at omfatte vandkraftværker med pumpelagringskapacitet, bør ikke hæmme den markedsbaserede udvikling på De Kanariske Øer vedrørende oplagringsprojekter baseret på denne type eller andre typer teknologi. I betragtning af Spaniens tilsagn med hensyn til dekarbonisering af NPT'er såsom De Kanariske Øer vil der sandsynligvis være behov for energilagringsfaciliteter baseret på andre teknologier ud over vandkraftværker med pumpelagrings-kapacitet for at sikre forsyningssikkerheden, efterhånden som produktionen af vedvarende energi øges.

(60) Kommissionen fremhæver endvidere, at TSO'ernes forpligtelse til at eje og drive energilagringsanlæg i territorier uden for fastlandet i henhold til lov nr. 17/2013, synes at være baseret på kriterier, der adskiller sig fra dem, der er fastsat i artikel 54 i direktiv (EU) 2019/944. I denne beslutning vurderes det udelukkende, om kravene vedrørende en fritagelse i henhold til artikel 66, stk. 2, i direktiv (EU) 2019/944 er opfyldt, og beslutningen foregriber ikke Kommissionens vurdering af, om lov nr. 17/2013 er forenelig med kravene i direktiv (EU) 2019/944.

5.2.2. *Artikel 40, stk. 4-7, i direktiv (EU) 2019/944*

(61) Ifølge Spanien forhindrer manglen på effektiv konkurrence i produktionssegmentet etableringen af elmarkeder uden konkurrenceforvridning i NPT. Navnlig forhindres transmissionssystemoperatøren i at etablere og drive et balancemarked på De Kanariske Øer, herunder indkøb af markedsbaserede ikke-frekvensrelaterede systembærende ydelser.

(62) I mangel af et balancemarked og markedsbaseret indkøb af ikke-frekvensrelaterede systembærende ydelser på De Kanariske Øer, finder Kommissionen, at fritagelse fra forpligtelserne i henhold til artikel 40, stk. 4-7, i direktiv (EU) 2019/944 i overensstemmelse med direktivets artikel 66 er berettiget.

([9]) Hydropower and pumped hydropower storage in the European Union: Status report on technology development, trends, value chains and markets, JRC 2022: https://setis.ec.europa.eu/document/download/82e6a3ad-74f1-4f6d-b2be-006df2de2007_en.

([10]) Se f.eks. de foranstaltninger, der er beskrevet i udkastet til ajourføring af den integrerede nationale energi- og klimaplan (2023-2030), som Spanien har forelagt vedrørende De Kanariske Øer, og som har til formål at opnå dekarbonisering senest i 2040 (side 144): https://commission.europa.eu/publications/spain-draft-updated-necp-2021-2030_en. Se også den spanske lovgivning »Ley 6/2022, de 27 de diciembre, de cambio climático y transición energética de Canarias«.

([11]) Antonio Morales exige al Ministerio acciones urgentes para acabar con la inseguridad y el riesgo de apagón general en Gran Canaria — Cabildo de Gran Canaria — Portales Web Cabildo GC.

5.2.3. *Kapitel II i forordning (EU) 2019/943: Generelle regler for elmarkedet — artikel 3 og 6, artikel 7, stk. 1, artikel 8, stk. 1 og 4 og artikel 9, 10 og 11*

5.2.3.1. Ansøgningen

(63) Ifølge Spanien forhindrer manglen på effektiv konkurrence mellem producenter etableringen af ikke-regulerede elmarkeder. Beslutninger vedrørende lastfordeling i NPT, herunder De Kanariske Øer, er baseret på tekniske og økonomiske kriterier, og det er ikke altid muligt at anvende markedsregler. Spanien har desuden forklaret, at prisdannelsen i NPT ikke er baseret på udbud og efterspørgsel i disse områder, men på det spanske fastland for at forhindre, at forbrugerne i NPT betaler ekstraomkostningerne til elproduktion i disse områder.

(64) På grundlag af det i den foregående betragtning anførte anmoder Spanien om en fritagelse fra følgende bestemmelser i artikel 3, stk. 1, i forordning (EU) 2019/943:

— litra a), b), o) og p), da priserne på de pågældende markeder ifølge Spanien ikke frit kan dannes på grundlag af udbud og efterspørgsel, og der ikke findes nogen terminsmarkeder i disse områder

— litra c), eftersom Spanien mener, at markedsreglerne, der fremmer udviklingen af fleksibel produktion og efterspørgsel, muligvis ikke er gældende i de pågældende områder

— litra e) og k), da producenterne ifølge Spanien ikke er ansvarlige for at sælge den elektricitet, de producerer (det er i stedet systemoperatørens opgave at beslutte lastfordelingen mellem kraftværker) og ikke kan afgive aggregerede tilbud

— litra j), eftersom Spanien mener, at lagringsstrategien i disse områder kan kræve, at energilagring gives første prioritet og ikke prioriteres på lige fod med andre produktionsanlæg

— litra n), i hvilken forbindelse Spanien bemærker, at ind- eller udtræden af elproduktionen i princippet bør baseres på virksomhedernes vurdering af aktiviteternes økonomiske og finansielle levedygtighed, men at det i praksis ikke er muligt for produktionsselskaberne at deltage i systemet uden at være omfattet af en reguleret betalingsordning, som kan dække produktionsomkostningerne.

(65) Med hensyn til artikel 6, artikel 7, stk. 1, artikel 8, stk. 1 og 4, artikel 9, 10 og 11 fremhæver Spanien, at selv om elektricitetssystemet i NPT er omfattet af et system til lastfordeling, der fungerer på en tilsvarende måde som Unionens elektricitetsmarkeder, f.eks. med lastfordeling pr. dag og intraday-fordelingen, udgør det et reguleret system. Købsprisen er baseret på prisen på fastlandet og ikke på de indregnede omkostninger, som producenterne har afholdt i forbindelse med udførelsen af deres elproduktionsaktiviteter, herunder balanceringstjenester. På dette grundlag anmoder Spanien om en fritagelse fra artikel 6, artikel 7, stk. 1, artikel 8, stk. 1 og 4, og artikel 9, 10 og 11, i forordning (EU) 2019/943, da der ikke forefindes et balancemarked i territorierne uden for fastlandet, herunder De Kanariske Øer, og der heller ikke er mulighed for integration med Unionens day-ahead- og intraday-markeder på grund af den isolerede beliggenhed.

(66) Med hensyn til artikel 7, stk. 1, og artikel 8, stk. 1 og 4, i forordning (EU) 2019/943 bemærker Spanien, at lastfordelingen på grund af territorierne uden for fastlandets isolerede beliggenhed drives uafhængigt af markederne på fastlandet og i EU — bortset fra referenceprisen for køb af energi, der er baseret på fastlandsprisen — idet lastfordelingen er baseret på timeplaner.

(67) I overensstemmelse med ovenstående anser Spanien ligeledes integrationen af terminsmarkederne, de tekniske budgrænser og value of lost load, der er omhandlet i artikel 9-11 i forordning (EU) 2019/943, for ikke at gælde for lastfordeling i NPT.

5.2.3.2. Vurdering

(68) Med hensyn til anmodningen om fritagelse fra artikel 3, stk. 1, i forordning (EU) 2019/943 finder Kommissionen, at:

— da elpriserne på De Kanariske Øer ikke dannes efter en markedsbaseret metode, men ved hjælp af en særlig reguleret mekanisme, hvorved systemoperatøren udfører lastfordelingen af produktionen for hvert af de isolerede elektricitetssystemer, er det berettiget med en fritagelse fra artikel 3, stk. 1, litra a), b), e) og k), i forordning (EU) 2019/943

— da der ikke findes et terminsmarked på De Kanariske Øer, og systemoperatørens lastfordeling omfatter ugentlige, daglige, intraday-prognoser samt afvigelser i realtid, er en fritagelse fra artikel 3, stk. 1, litra o) og p), i forordning (EU) 2019/943 også berettiget

— selv om det anerkendes, at det nuværende regulerede system og særlige forhold på De Kanariske Øer kan gøre det vanskeligere at udvikle en mere fleksibel produktion, kulstoffattig produktion og en mere fleksibel efterspørgsel, er det stadig nødvendigt at anvende markedsreglerne for at fremme udviklingen heraf i størst muligt omfang. Kommissionen mener derfor, at en fritagelse fra artikel 3, stk. 1, litra c), i forordning (EU) 2019/943 ikke er berettiget

— artikel 3, stk. 1, litra j), i forordning (EU) 2019/943 ikke er til hinder for, at der gives prioritet til energilagringsprojekter på De Kanariske Øer, hvis f.eks. disse projekter anses for at være den bedste løsning til at sikre forsyningssikkerheden på De Kanariske Øer. Kommissionen finder derfor, at en fritagelse fra artikel 3, stk. 1, litra j), i forordning (EU) 2019/943 ikke er berettiget

— for så vidt angår artikel 3, stk. 1, litra n), i forordning (EU) 2019/943 bør en virksomheds indtræden på eller udtræden af markedet for elproduktion afhænge af den pågældende virksomheds vurdering af den økonomiske og finansielle lønsomhed under hensyntagen til muligheden for at modtage det regulerede vederlag, der er nævnt i betragtning 15 og 16. Derfor er en fritagelse fra artikel 3, stk. 1, litra n), i forordning (EU) 2019/943 ikke berettiget for De Kanariske Øer.

(69) Med hensyn til den ønskede fritagelse fra artikel 6, artikel 7, stk. 1, artikel 8, stk. 1 og 4, og artikel 9, 10 og 11, i forordning (EU) 2019/943 henviser disse bestemmelser til kravene vedrørende forward-, day-ahead-, intraday- og balancemarkederne. På grundlag af de oplysninger, som Spanien har fremlagt, ser det ud til, at disse markeder ikke kan etableres effektivt på De Kanariske Øer (betragtning 12) i betragtning af de særlige forhold, der gør sig gældende for elektricitetssystemerne på øerne. Kommissionen finder derfor, at en fritagelse fra disse bestemmelser er berettiget.

5.2.4. *Kapitel III i forordning (EU) 2019/943: Netadgang og håndtering af kapacitetsbegrænsninger — artikel 14-17 og artikel 19*

5.2.4.1. Ansøgningen

(70) Spanien forklarer, at de krav, der er fastsat i artikel 14-16 og artikel 19, ikke kan anvendes i NPT, fordi TSO'en foretager lastfordelingen af produktionen for hvert af de isolerede elektricitetssystemer, og disse systemer er ikke separate sammenkoblede budområder. Ved lastfordelingen tages der højde for den energi, der overføres via forbindelserne mellem øerne i De Kanariske Øers system (dvs. mellem Lanzarote og Fuerteventura). I tilfælde af kapacitetsbegrænsning på disse forbindelser omorganiserer TSO'en lastfordelingen af den disponible produktionskapacitet, navnlig under hensyntagen til tekniske kriterier, for at sikre forsyningen. Spanien forklarer også, at eftersom NPT ikke udgør særskilte budområder, er der ikke et afledt overførselskapacitetsmarked, og der genereres derfor ingen flaskehalsindtægter.

5.2.4.2. Vurdering

(71) Fritagelserne fra artikel 7, stk. 1, og artikel 8, stk. 1, i forordning (EU) 2019/943 bevirker, at elsystemerne på De Kanariske Øer ikke er omfattet af de integrerede day-ahead- og intraday-markeder. Derfor finder visse bestemmelser vedrørende disse markeders funktion nødvendigvis ikke anvendelse på De Kanariske Øer.

(72) Desuden betragtes De Kanariske Øer ikke som et særskilt budområde. Artikel 14-17 og artikel 19 i forordning (EU) 2019/943 vedrører budområder og håndtering af kapacitet og kapacitetsbegrænsninger mellem budområder. Da de enkelte elsystemer på De Kanariske Øer ikke udgør særskilte budområder, finder bestemmelserne om budområder ikke anvendelse på De Kanariske Øer. Det følger heraf, at en fritagelse fra kravene i artikel 14 og 15, artikel 16, stk. 3-13 og artikel 17 og 19, i forordning (EU) 2019/943 ikke er berettiget.

(73) Desuden finder artikel 16, stk. 1 og 2, i forordning (EU) 2019/943, som indeholder generelle principper for håndtering af kapacitetsbegrænsninger, anvendelse på De Kanariske Øer, fordi disse principper giver markedsdeltagerne garanti for, at TSO'en skal løse kapacitetsproblemer med ikke-diskriminerende markedsbaserede løsninger, og at den kun skal anvende transaktionsbegrænsningsprocedurer i nødsituationer. Kommissionen finder derfor, at en fritagelse fra artikel 16, stk. 1 og 2, i forordning (EU) 2019/943 ikke er berettiget.

5.2.5. *Kapitel IV i forordning (EU) 2019/943: Ressourcetilstrækkelighed — artikel 20, stk. 3-8, artikel 21, stk. 7 og 8, artikel 22, stk. 1, litra f) og h), artikel 22, stk. 2, 3 og 5, og artikel 25, stk. 2-4*

5.2.5.1. Ansøgningen

(74) Spanien forklarer, at på grund af øernes isolerede beliggenhed foretager systemoperatøren selvstændige vurderinger af ressourcetilstrækkeligheden for hver NPT, og de indgår ikke i den europæiske ressourcetilstrækkelighedsvurdering eller i vurderingen af ressourcetilstrækkeligheden på det spanske fastland. Spanien mener derfor, at nogle af bestemmelserne i kapitel IV ikke kan finde anvendelse på NPT. Spanien understreger ikke desto mindre, at de nuværende nationale regler så vidt muligt har til formål at sikre ligebehandling mellem områder uden for fastlandet og markedet på fastlandet, f.eks. med hensyn til forsyningssikkerhedsniveauet eller metoden til gennemførelse af ressourcetilstrækkelighedsvurderinger.

(75) Spanien anfører, at tilstrækkeligheden i NPT sikres ved hjælp af den særlige mekanisme for tildeling af ny kapacitet, der er fastsat i kongeligt dekret nr. 738/2015 som beskrevet i betragtning 21 til 23. Spanien mener, at denne mekanisme bør opretholdes i betragtning af NPT's unikke karakter, og anmoder derfor om en fritagelse fra artikel 20, stk. 3-8, artikel 21, stk. 7 og 8, artikel 22, stk. 1, litra f) og h), artikel 22, stk. 2, 3 og 5, og artikel 25, stk. 2-4.

(76) Spanien anfører, at ressourcetilstrækkelighedsvurderingerne i NPT er i overensstemmelse med principperne i henhold til artikel 20, stk. 1 og 2, i forordning (EU) 2019/943. Spanien forklarer endvidere, at når der konstateres problemer med tilstrækkeligheden, håndteres disse med en indkaldelse af tilbud (som fastsat i kongeligt dekret nr. 738/2015) kombineret med en vurdering af auktioner over kapacitet inden for vedvarende energi. Der er tale om procedurer, for hvilke kravene i artikel 20, stk. 3-8, i forordning (EU) 2019/943 ifølge Spanien ikke kan anvendes.

(77) Spanien forklarer, at bestemmelserne i artikel 21, stk. 7 og 8, i forordning (EU) 2019/943, som henviser til kapacitetsmekanismernes midlertidige karakter, ikke er forenelige med den mekanisme, der er fastsat i kongeligt dekret nr. 738/2015. Spanien anfører imidlertid, at kravene i forordningens artikel 21, stk. 7 og 8, vil finde anvendelse på alle nye fremtidige kapacitetsmekanismer.

(78) Spanien bemærker, at den mekanisme, der er fastsat i kongeligt dekret nr. 738/2015, også er uforenelig med følgende bestemmelser i forordning (EU) 2019/943:

— artikel 22, stk. 1, litra f), hvori det fastsættes, at vederlaget fastsættes gennem en konkurrencebaseret proces, fordi vederlaget i den eksisterende mekanisme ifølge Spanien ikke følger en konkurrencebaseret proces, men er baseret på et benchmarkanlæg for at tilskynde til effektivitet

— artikel 22, stk. 1, litra h), hvori det fastsættes, at kapacitetsmekanismer skal være åbne for deltagelse for alle ressourcer, der kan levere den krævede tekniske ydeevne, fordi mekanismen ifølge Spanien kun anvendes på anlæg, hvor lastfordeling er mulig

— artikel 22, stk. 2, der indeholder en liste over konstruktionsegenskaber, som strategiske reserver skal opfylde, da den ifølge Spanien henviser til balancemarkeder, der ikke findes i NPT

— artikel 22, stk. 3, hvori yderligere krav fastsættes til andre kapacitetsmekanismer end strategiske reserver, eftersom den eksisterende mekanisme ifølge Spanien ikke opfylder disse krav: omfordelingen ikke typisk bliver nul, når det leverede kapacitetsniveau er tilstrækkeligt, omfordelingen ikke kun er knyttet til kapaciteten, og kapacitetsforpligtelserne ikke kan overdrages

— artikel 22, stk. 4, som indeholder krav om CO_2-emissionsgrænser for kapacitetsmekanismer, eftersom den nuværende mekanisme ifølge Spanien ikke indeholder krav af denne art, men giver mulighed for at fastsætte tekniske begrænsninger

— artikel 22, stk. 5, som indeholder krav om tilpasning af kapacitetsmekanismer, der finder anvendelse fra den 4. juli 2019.

(79) Spanien forklarer, at pålidelighedsstandarderne for områder uden for fastlandet ikke er i overensstemmelse med kravene i artikel 25, stk. 3, i forordning (EU) 2019/943, da de ikke tager højde for indgangsomkostninger. Spanien tilføjer, at selv hvis standarderne var de samme, kunne de udvikle sig til strengere værdier i et andet tempo, og derfor anmodes om fritagelse fra artikel 25, stk. 2-4, i forordning (EU) 2019/943.

5.2.5.2. Vurdering

(80) Artikel 20 i forordning (EU) 2019/943 omhandler ressourcetilstrækkeligheden på det indre marked for elektricitet og fastsætter medlemsstaternes forpligtelser til at overvåge ressourcetilstrækkeligheden, samt hvordan de skal handle, når der konstateres problemer hermed, navnlig ved at udarbejde en gennemførelsesplan med det formål at fjerne reguleringsmæssige forvridninger, sikre markedsbaserede balanceringsindkøb eller fjerne regulerede priser. Kommissionen bemærker, at der for De Kanariske Øer er foretaget en vurdering af ressourcetilstrækkelighed, som ikke er indarbejdet i den europæiske eller nationale tilstrækkelighedsvurdering. Da de fleste markedsregler ikke kan anvendes på De Kanariske Øer (se afsnit ovenfor), finder de fleste af elementerne i gennemførelsesplanerne i henhold til artikel 20, stk. 3, i forordning (EU) 2019/943 desuden ikke anvendelse på det regulerede engrosmarked på De Kanariske Øer. Kommissionen finder derfor, at en fritagelse fra artikel 20, stk. 3-8, i forordning (EU) 2019/943 er berettiget.

(81) I artikel 21, stk. 7, i forordning (EU) 2019/943 fastsættes kravet om en effektiv administrativ udfasning af kapacitetsmekanismen, hvis der ikke indgås nye kontrakter i tre på hinanden følgende år, mens artikel 21, stk. 8, i forordning (EU) 2019/943 fastsætter krav vedrørende kapacitetsmekanismernes midlertidige karakter. På basis af Spaniens forklaringer kan den nuværende regulerede vederlagsmekanisme i henhold til kongeligt dekret nr. 738/2015 for produktion i NPT (som ikke er af midlertidig karakter) anses for at svare til en kapacitetsmekanisme. For at sikre gennemførligheden af denne mekanisme, som blev godkendt i henhold til Kommissionens statsstøtteafgørelse i sag SA.42270, og for at nå de tilstræbte mål (bl.a. at tilskynde til vedligeholdelse af kraftværker og udskiftning af ineffektive kraftværker samt fremme af vedvarende energikilder i Spanien) finder Kommissionen, at en fritagelse fra artikel 21, stk. 7, er berettiget for De Kanariske Øer.

(82) Med hensyn til anmodningen om at fravige fra artikel 21, stk. 8, i forordning (EU) 2019/943 finder Kommissionen imidlertid, at denne fritagelse ikke er berettiget, da det ikke er muligt at forudsige udviklingen i elsystemerne på De Kanariske Øer på længere sigt. Varigheden af den regulerede vederlagsmekanisme, der er fastsat i kongeligt dekret nr. 738/2015, bør derfor begrænses til perioden frem til den 31. december 2029 som godkendt i henhold til statsstøtteafgørelsen i sag SA. 42270.

(83) I artikel 22 i forordning (EU) 2019/943 fastsættes principperne for udformning af kapacitetsmekanismer. Kommissionen mener, at en fritagelse fra artikel 22, stk. 1, litra f) og h), i forordning (EU) 2019/943 med gyldighed efter udløbsdatoen for den regulerede vederlagsmekanisme, der er fastsat i statsstøtteafgørelsen i sag SA. 42270, vil hindre overgangen til vedvarende energi, øget fleksibilitet, energilagring, elektromobilitet og prisfleksibelt elforbrug, da bestemmelserne har til formål at gøre det muligt for alle teknologier at deltage på et konkurrencemæssigt grundlag. Kommissionen finder derfor, at en fritagelse fra artikel 22, stk. 1, litra f) og h), ikke er berettiget. Dette bør ikke berøre forpligtelser og kontrakter, der indgås vedrørende De Kanariske Øer i henhold til vederlagsmekanismen fastsat i kongeligt dekret nr. 738/2015 som godkendt i henhold til statsstøttebeslutningen i sag SA. 42270.

(84) På grundlag af oplysningerne fra Spanien (betragtning 77) finder Kommissionen, at en fritagelse fra kravene i artikel 22, stk. 2 og 3, i forordning (EU) 2019/943 er berettiget.

(85) Med hensyn til anmodningen om fritagelse fra artikel 22, stk. 5, i forordning (EU) 2019/943 finder Kommissionen, at en fritagelse ikke er berettiget, da artikel 22, stk. 5, i nævnte forordning ikke finder anvendelse på kapacitetsmekanismer, der er godkendt efter den 4. juli 2019.

(86) Med hensyn til artikel 22, stk. 4, i forordning (EU) 2019/943, som fastsætter CO_2-emissionsgrænseværdier for kapacitetsmekanismer, mener Kommissionen, at kravene til CO_2-emissionsgrænser ikke finder anvendelse på den nuværende regulerede vederlagsmekanisme, der er godkendt i henhold til statsstøtteafgørelsen i sag SA. 42270 på baggrund af elsystemernes beskedne størrelse på De Kanariske Øer, de begrænsninger, der er forbundet med at opnå de nødvendige miljøgodkendelser til ny produktionskapacitet, og det større behov for produktion med mulighed for lastfordeling for at sikre integration af vedvarende energikilder i elsystemerne på De Kanariske Øer og garantere forsyningssikkerheden. Kommissionen er af den opfattelse, at en fritagelse fra artikel 22, stk. 4, i forordning (EU) 2019/943, der finder anvendelse efter udløbsdatoen for den regulerede vederlagsmekanisme, der er fastsat i statsstøttebeslutningen, i sag SA. 42270 vil hindre overgangen til vedvarende energi, øget fleksibilitet, energilagring, elektromobilitet og prisfleksibelt elforbrug, da disse bestemmelser har til formål at gøre det muligt for alle teknologier at deltage på et konkurrencemæssigt grundlag. Kommissionen finder derfor, at en fritagelse fra artikel 22, stk. 4, i forordning (EU) 2019/943 ikke er berettiget. Dette bør ikke berøre forpligtelser og kontrakter, der indgås vedrørende De Kanariske Øer i henhold til vederlagsmekanismen fastsat i kongeligt dekret nr. 738/2015 som godkendt i henhold til statsstøttebeslutningen i sag SA. 42270.

(87) På grundlag af Spaniens forklaringer (se betragtning 78) mener Kommissionen, at fritagelse fra bestemmelserne i artikel 25, stk. 2-4, i forordning (EU) 2019/943 er berettiget for driften af elsystemerne på De Kanariske Øer.

5.2.6. *Fritagelse fra artikel 14-17, 19-27 og 35-47 i forordning (EU) 2019/943 for den mekanisme, der er fastsat i kongeligt dekret nr. 738/2015*

(88) I den ansøgning, som ændret ved den anden række præciseringer, som Spanien fremsendte den 17. januar 2022, anførte Spanien, at der for den eksisterende mekanisme fastsat i kongeligt dekret nr. 738/2015 er behov for en fritagelse fra artikel 14-17, 19-27 og 35-47, i forordning (EU) 2019/943. Kommissionen finder, at en sådan omfattende fritagelse ikke er nødvendig for at sikre dens anvendelse. Kommissionen er af den opfattelse, at kun de fritagelser, der er anført i ovenstående afsnit, er berettigede.

5.3. **Ingen hindring for overgangen til vedvarende energi, øget fleksibilitet, energioplagring, elektromobilitet og fleksibelt elforbrug**

(89) I henhold til artikel 64, stk. 1, femte afsnit, i forordning (EU) 2019/943 og artikel 66, stk. 2, i direktiv (EU) 2019/944 skal det ved en afgørelse om fritagelse sikres, at fritagelsen ikke hindrer omstilling til vedvarende energi, øget fleksibilitet, energilagring, elektromobilitet og prisfleksibelt elforbrug.

(90) Med hensyn til omstillingen til vedvarende energi og øget fleksibilitet (herunder efterspørgselsreaktion) og energilagring er det vigtigt at bemærke, at velfungerende markeder for forward-, day-ahead-, intraday- og balanceringsmarkeder i overensstemmelse med kravene i forordning (EU) 2019/943 og direktiv (EU) 2019/944 bør give de nødvendige lastfordelingssignaler og investeringssignaler for at maksimere den potentielle udvikling af disse teknologier. Som eksempel kan nævnes, at prisfleksibilitet, der kan aktiveres i perioder, hvor De Kanariske Øers elsystemer er under pres, i princippet lettere kan udvikles i et system, hvor efterspørgselspriserne afspejler produktionssituationen pr. time på De Kanariske Øer i stedet for produktionen på fastlandet. Dette forhindrer ikke automatisk udviklingen af et prisfleksibelt elforbrug eller andre former for fleksibilitet under de nuværende lovgivningsmæssige rammer. Det kan dog ikke udelukkes, at afgørelsen om fritagelse kan have en negativ indvirkning på en sådan mulig udvikling.

(91) På den anden side kræver artikel 64 i forordning (EU) 2019/943 ikke, at afgørelser om fritagelser skal maksimere mulighederne for fleksibilitet eller energilagring. En fritagelse i henhold til nævnte forordnings artikel 64 har kun til formål at sikre, at den »ikke hindrer« en sådan overgang. Med andre ord må fritagelsen ikke hindre den udvikling, der uden en fritagelse ellers ville ske naturligt. Det er usandsynligt, at der uden fritagelsen vil blive udviklet velfungerende forward-, day-ahead-, intraday- og balancemarkeder for de enkelte elsystemer på De Kanariske Øer. Dette skyldes de udfordringer, der er forbundet med driften af de små og isolerede elektricitetssystemer, den meget lave konkurrence i produktionssegmentet og den manglende sammenkobling med det kontinentale marked som beskrevet i afsnit 2.

(92) Navnlig med hensyn til energilagring anerkender Kommissionen betydningen af denne teknologi for integrationen af variable energikilder såsom vedvarende energi, navnlig i små og isolerede systemer som De Kanariske Øer. Kommissionen mener imidlertid, at markedsbaserede investeringer i disse teknologier bør fremmes, når det er muligt ([12]). Derfor finder Kommissionen, at en fritagelse fra artikel 54 i direktiv (EU) 2019/944 i henhold til artikel 66 i nævnte direktiv kun er berettiget for så vidt angår vandkraftværker med pumpelagringskapacitet.

(93) Fritagelsen synes ikke at have nogen mærkbar indvirkning på elektromobilitet.

5.4. **Fritagelsens varighed**

(94) Artikel 64 i forordning (EU) 2019/943 og artikel 66 i direktiv (EU) 2019/944 fastsætter udtrykkeligt, at det eneste tilfælde, hvor Kommissionen kan fastsætte en ubegrænset fritagelse, vedrører regioner i den yderste periferi som omhandlet i artikel 349 i TEUF, som af åbenlyse fysiske årsager ikke kan sammenkobles med Unionens energimarked. Dette er let at forstå, eftersom disse regioner ikke har nogen indvirkning på det indre marked for elektricitet.

(95) Som nævnt i betragtning 42 udgør De Kanariske Øer en af regionerne i den yderste periferi, der er anerkendt i henhold til artikel 349 i TEUF, og de kan af åbenlyse fysiske årsager ikke sammenkobles med Unionens energimarked. Derfor bør fritagelsen bør gives for en ubegrænset periode —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

Kongeriget Spanien indrømmes en fritagelse fra bestemmelserne i artikel 3, stk. 1, litra a), b), e), k), o) og p), artikel 6, artikel 7, stk. 1, artikel 8, stk. 1 og 4, artikel 9, 10 og 11, artikel 20, stk. 3-8, artikel 21, stk. 7, artikel 22, stk. 2 og 3, og artikel 25, stk. 2-4 i forordning (EU) 2019/943 og artikel 40, stk. 4-7, samt for så vidt angår vandkraftværker med pumpelagringskapacitet fra bestemmelserne i artikel 54 i direktiv (EU) 2019/944, for De Kanariske Øer.

Artikel 2

Fritagelsen i henhold til artikel 1 gælder for en ubegrænset periode.

Artikel 3

Denne afgørelse er rettet til Kongeriget Spanien.

Udfærdiget i Bruxelles, den 8. december 2023.

På Kommissionens vegne
Kadri SIMSON
Medlem af Kommissionen

([12]) Se betragtning 62 i direktiv (EU) 2019/944.